

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Elite and popular religiosity among Dutch-Turkish muslims in the Netherlands

Gürlesin, O.F.

Citation

Gürlesin, O. F. (2018, November 28). *Elite and popular religiosity among Dutch-Turkish muslims in the Netherlands*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/67237>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/67237>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/67237> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Gürlesin, O.F.

Title: Elite and popular religiosity among Dutch-Turkish muslims in the Netherlands

Issue Date: 2018-11-28

Appendix One (Factor Analysis)

Table 36 - Factor analysis / General religiosity scale

<i>No</i>	<i>Item</i>	<i>Component</i>	<i>Factor 1</i>
14	Oneness of God	Ideological	,487
15	Reward and punishment	Ideological	,894
16	Belief in sacred scriptures	Ideological	,920
17	Resurrection of the dead	Ideological	,789
18	Belief in Muhammad as the last prophet	Ideological	,867
19	Observance of five daily prayers	Ritualistic	,635
20	Observance of fast days during Ramadan	Ritualistic	,714
21	Observance of Friday prayer	Ritualistic	,604
22	Praying to God (<i>Duā</i>)	Ritualistic	,650
23	Observance of almsgiving (<i>zakāt</i>)	Ritualistic	,488
24	Experiencing a spiritual teacher	Experiential	,729
25	An experience of angels or guiding spirits	Experiential	,676
26	An experience of profound inner peace	Experiential	,735
27	An experience of a miraculous event	Experiential	,741
28	Feeling close to God	Experiential	,736
29	Which of the following answers provide lists that correctly sort successive chapters from the Qur'ān?	Intellectual	,068
30	Which of the following holy days occur during Ramadan?	Intellectual	,599
31	Which of the following rules is not considered one of the obligatory rules (<i>farz</i>) for prayer (<i>salāh</i>)?	Intellectual	,488
32	What is the meaning of <i>Maqrūh</i> ?	Intellectual	,647
33	Which of the following rules is not one of the pillars of faith (<i>īmān</i>) in intellectual dimension	Intellectual	,657
34	It would not bother my conscience to use alcohol	Consequential	,865

35	I try hard to carry my religion over into all my other dealings in life (reversed)	Consequential	,660
36	A woman should be able to have an abortion for any reason	Consequential	,676
37	Premarital sexual relations between a boy and a girl who are in love is not immoral	Consequential	,737
38	Religion is something I have never felt personally compelled to consider	Consequential	,723

In order to examine the factor structure of 25 items, a principal component analysis was conducted. Four factors emerged with eigenvalues >1 . Most items clearly belong to one component, even if some items have component loadings between .3 and .4 on other dimensions. Item 29 loaded on the fourth factor. This item was not further included in the factor analysis due to interpretation difficulties. The other three factors accounted for 58.971 % of the total variance. But there is still a difficulty to interpret the second and third factor. We therefore preferred to use only the first factor that accounted for 47,879 of the total variance.

Table 37 - Factor analysis / Elite religiosity scale

<i>No</i>	<i>Item</i>	<i>Components</i>	<i>Subcomponent</i>	<i>Factor 1</i>	<i>Factor 2</i>
42	I think that there are many more things in my faith that I have not perceived yet.	Elite belief	Self-awareness and openness to change	,761	
45	My religious beliefs are not the same today as they were five years ago.	Elite belief	Self-awareness and openness to change	,648	
52	It is more important to me to spend periods of time in public religious rituals than in private religious thought and meditation. (R)	Elite ritual	Emphasis on the meaning of private ritual	,789	
54	When I pray, I mostly try to understand the meanings of chapters and prayers.	Elite ritual	Emphasis on the meaning of private ritual	,546	
56	The prayers I say when I am alone don't carry the same meaning and personal emotion as those said by me during services. (R)	Elite ritual	Emphasis on the meaning of private ritual	,676	
59	If I experience the presence of the Divine (i.e., guidance of God or the Prophet), I prefer to keep it to myself.	Elite experience	Keeping religious experience private		,537
61	I don't desire religious experiences (special gifts from God) in exchange for prayers.	Elite experience	The centrality of experiential desirability		,573
64	I feel upset if I am not receiving any special divine gifts from God in exchange for prayers. (R)	Elite experience	The centrality of experiential desirability		,613
65	My religious knowledge provides me with satisfying answers at this stage of my development, but I am prepared to readjust it as new information becomes available.	Elite knowledge	No certainty of current religious knowledge	,747	
69	For me, doubting the validity of my current religious knowledge is an important part of what it means to be religious.	Elite knowledge	No certainty of current religious knowledge	,704	
71	There are many religious issues on which my views are still changing.	Elite knowledge	No certainty of current religious knowledge	,773	

Initial analysis showed that item 55 (related to elite ritual) and item 66 (related to elite knowledge) were not significantly correlated with the total 14-item scale. Therefore, these items were not included in the factor analysis. In order to examine the factor structure of the remaining 12 items, a principal component analysis was conducted. Three factors emerged with eigenvalues >1 . Item 40 loaded on a third factor. This item was not further included in the factor analysis due to interpretation difficulties. The other two factors accounted for 51.174 % of the total variance. The correlation between these two factors was .41. The pattern loadings of these two factors are presented in Table 37. As can be seen in Table 37, all items loaded on one of the two factors. Factor 1 mainly represents elite belief, elite ritual and elite knowledge. This factor may be labelled as *spiritual and intellectual dynamism*. The second factor mainly represents elite experience. This factor may be labelled as *experiential privacy and inessentiality*.

Table 38 - *Factor analysis / Popular religiosity scale*

<i>No</i>	<i>Item</i>	<i>Components</i>	<i>Subcomponents</i>	<i>Factor 1</i>	<i>Factor 2</i>
41	My religious beliefs are pretty much the same today as they were five years ago.	Popular Belief	Spiritual stability	,611	
44	I completely understand what it means to be a believer (<i>Mu'min</i>).	Popular Belief	Spiritual stability	,714	
53	I perform my prayers to God to gain relief and protection.	Popular ritual	Material expectations	,648	
57	The purpose of prayer is to secure a happy and peaceful life.	Popular ritual	Material expectations	,707	
58	When I recall my experiences with religion I most readily remember the impressive formal rites and rituals. (Circumambulation of the <i>Ka'bah – salat al eid</i>).	Popular ritual	Emphasis on the impressiveness of public ritual	,667	
60	It is essential for religious spiritual leaders to have miracles (<i>karamats</i>).	Popular experience	Giving high level of importance to miracles		,689
62	I think it is important to tell about special gifts from God (i.e., peace, mercy, or prosperity) to family or friends	Popular experience	Tendency to share private religious experience		,725
63	If I feel the guidance of the Prophet in my dreams, I prefer to share it with my family or friends.	Popular experience	Tendency to share private religious experience		,622
67	I generally search and find quick answers to my religious questions through Google.	Popular knowledge	Outwardness, intellectual stability	,663	
70	If I find answers to my religious questions through Imams, I never doubt their correctness.	Popular knowledge	Certainty of current religious knowledge	,701	
72	I completely understand what Allah wants by requesting the profession from us (<i>Kalima-i shahādat</i>).	Popular knowledge	Intellectual stability	,700	

Items 39 and 43 (related to popular belief) and item 68 (related to popular knowledge) were not significantly correlated with the total 14-item scale. Therefore, these items were not included in the factor analysis. In order to examine the factor structure of the remaining 11 items, a principal component analysis was conducted. Two factors accounted for 55.109 % of the total variance. The correlation between these two factors was .34. The pattern loadings of these two factors are presented in Table 38. As can be seen in table 38, all items loaded on one of the two factors. Factor 1 mainly represents popular belief, popular ritual and popular knowledge. This factor may be labelled as *material expectations* and *spiritual and intellectual stability*. The second factor mainly represents popular experience. This factor may be labelled as *experiential desirability and shareability*.

Table 39 - Factor analysis of scales of consequential dimensions

No	Item	Components	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4
73	I cannot endure beliefs that are different than mine.	(Hostile) attitudes towards other religions (Christianity)	,745			
74	It bothers me when religious differences keep people from becoming friends.	(Hostile) attitudes towards other religions (Christianity)	,725			
75	When a person from another religion publicly shares his testimony with me, I take it as a great gift. (R)	(Hostile) attitudes towards other religions (Christianity)	,636			
76	My relations with Christians have always been characterized by conflict.	(Hostile) attitudes towards other religions (Christianity)	,720			
77	Talking to people from different religions helps me to have a <i>broader</i> view of life. (R)	(Hostile) attitudes towards other religions (Christianity)	,585			
78	Man's superior strength and common sense show he's more made in the image of God than women are.	(Subordinate) attitudes towards women				,613
79	If a woman is unhappy in her subordinate role, she shows her sinful nature.	(Subordinate) attitudes towards women				,655
80	In marriage, husband and wife should make the important decisions together, with both having the final word. (R)	(Subordinate) attitudes towards women				,590
81	If a husband gets angry about his home situation, it is his wife's fault because she did not prevent the problem.	(Subordinate) attitudes towards women				,619
82	I'm uneasy around people from different cultures or races.	(Prejudiced) attitudes towards race	,740			
83	People of some cultures or races are difficult to trust.	(Prejudiced) attitudes towards race	,748			
84	My racial/ethnic group is an important reflection of who I am.	(Prejudiced) attitudes towards race	,632			
95	I enjoy being around people of different cultures or races. (R)	(Prejudiced) attitudes towards race	,695			
87	I secretly feel good when I learn that someone I dislike has gotten in trouble.	(Hostile) attitudes towards others	,448			

88	I generally join in conversations in which the faults or misdeeds of others are discussed.	(Hostile) attitudes towards others	,521
89	I continue to wish the best for someone who has hurt me. (R)	(Hostile) attitudes towards others	,493
92	My religious beliefs cause conflicts with the modern world. (R)	(Hostile) attitudes towards others	,802
93	My religion is entirely compatible with what the modern world has to offer.	(Harmonious) attitudes towards modernism	,796
94	The world is always changing and we should adjust our view of what is right or wrong to these changes.	(Harmonious) attitudes towards modernism	,769
96	Denominational differences are not important to me. (R)	(Positive) in-group attitudes	,763
97	I avoid doing things that members of my local religious group would disapprove of.	(Positive) in-group attitudes	,780
98	What members of my religious group expect of me is not important. (R)	(Positive) in-group attitudes	,782
99	The standards of my local religious group guide me in making decisions.	(Positive) in-group attitudes	,681

Items 85 and 86 (related to ‘(hostile) attitudes towards others’) and items 90 and 91 (related to ‘attitudes towards Islam as self-discipline’) were not significantly correlated with the total 27-item scale. Therefore, these items were not included in the factor analysis. In order to examine the factor structure of the remaining 23 items, a principal component analysis was conducted. Six factors emerged with eigenvalues >1. However, further analysis indicated that four factors would offer the best solution. These four factors accounted for 54.376 % of the total variance. The pattern loadings of these four factors are presented in Table 39. According to this table, Factor 1 mainly represents ‘(hostile) attitudes towards other religions (Christianity)’, ‘(prejudiced) attitudes towards race’ and ‘(hostile) attitudes towards others’. This factor may be labelled as *hostile attitudes towards others*. The second factor mainly represents *conservative in-group attitudes*. The third factor mainly represents *harmonious attitudes towards modernism*. The fourth factor mainly represents *subordinate attitudes towards women*.

Appendix Two (Additional Tables)

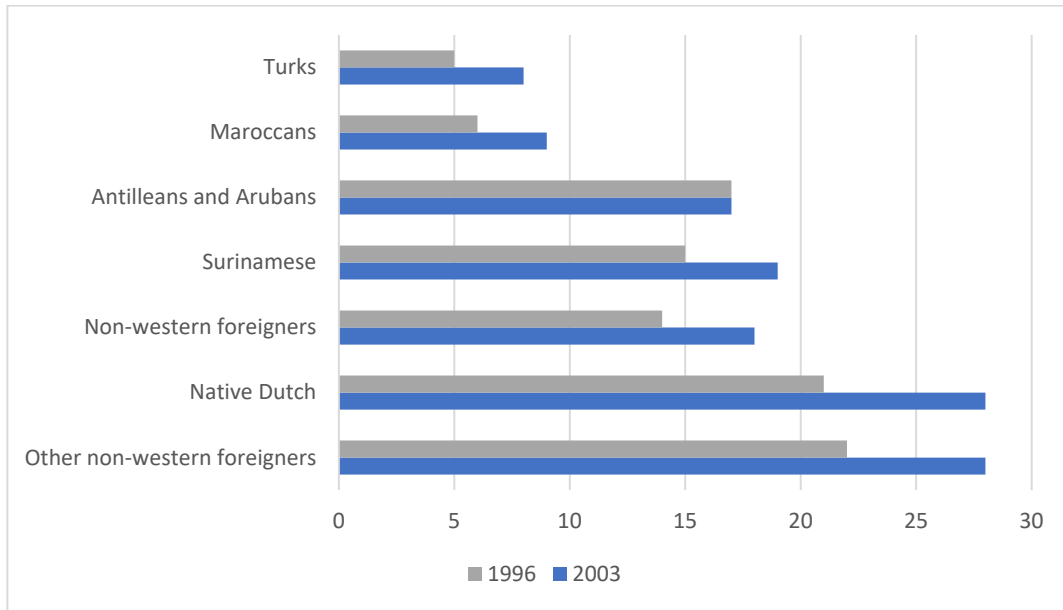

Figure 5 - *Proportion of highly-educated 25 to 64-year old by ethnic background (CBS)*

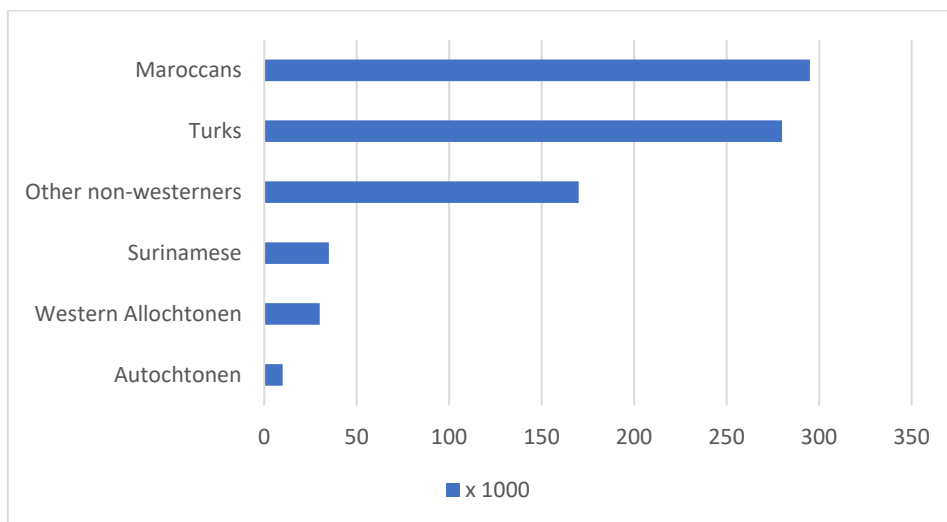

Figure 6 - *Muslims in the Netherlands by ethnic origin (CBS)*

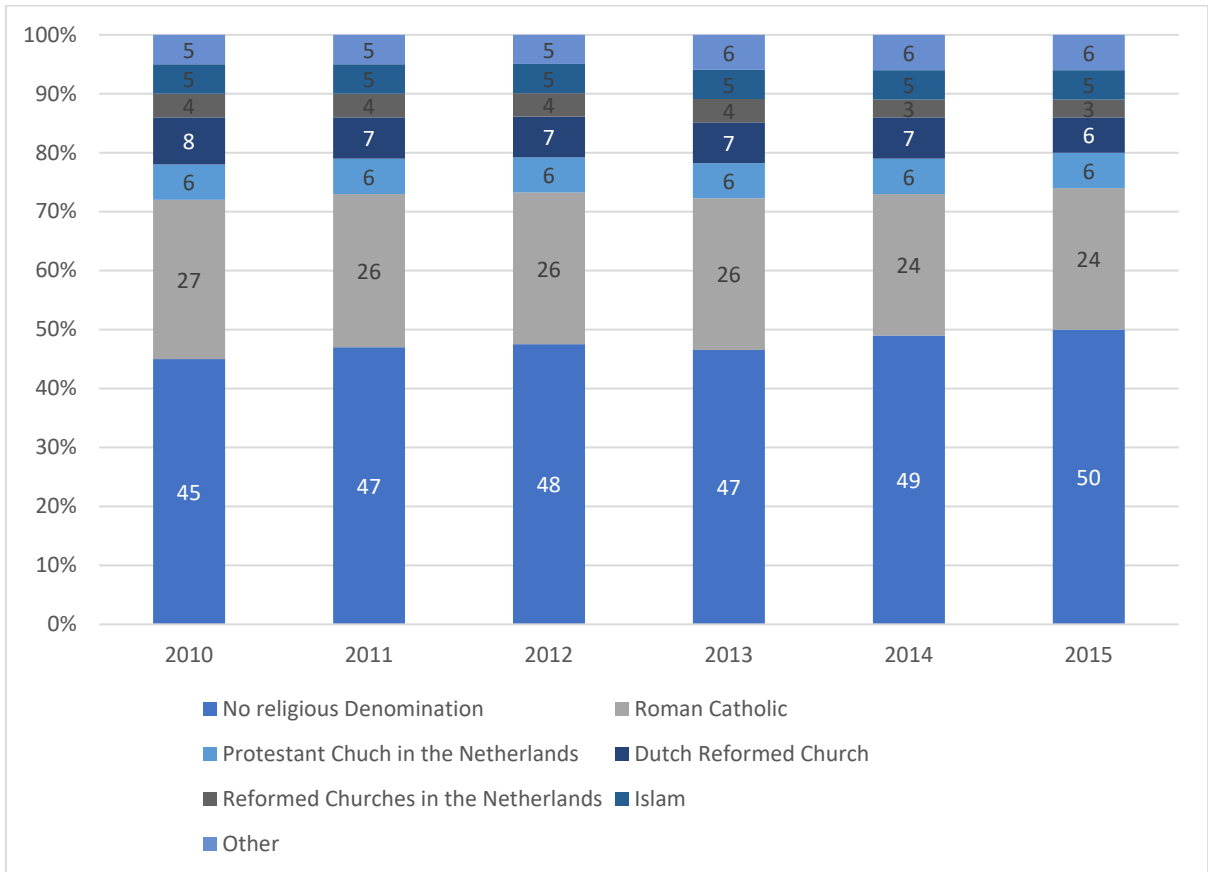

Figure 7 - Population of the Netherlands from 2010 to 2015, by religion (CBS, 2016)

Appendix Three (Paper-Based Questionnaire)

Dindarlık üzerine sosyolojik bir araştırma

Een sociologisch onderzoek naar religiositeit

Geachte deelnemer,

Deze vragenlijst is opgesteld voor Turkse Nederlanders. Alle antwoorden zullen enkel voor wetenschappelijke doeleinden gebruikt worden. Uw gegevens zullen volledig anoniem blijven.

De vragen zijn in het Turks gesteld met soms een Nederlandse vertaling. De vragenlijst zal in totaal 10-15 minuten in beslag nemen. Uw weloverwogen en gemeende antwoorden worden zeer op prijs gesteld. Alvast bedankt voor uw deelname.

Değerli Katılımcı,

Araştırma anketi Hollanda'da yaşayan Türk vatandaşlar için düzenlenmiştir. Bu anket çalışmasına vereceğiniz cevaplar tamamıyla bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Sorular Türkçe sorulmuştur. Bazı yerlerde Hollandaca tercüme verilmiştir. Anketin tamamlanması yaklaşık 10-15 dakikanızı alacaktır. Vereceğiniz içten ve samimi cevaplar çalışmamızı başarıya ulaştıracaktır.

Kur'an-ı Kerim de inananlara şöyle seslenir;

"Ey iman edenler, her zaman doğruyu söyleyiniz." (33:70)

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Araştırmacı : Ömer Faruk Gürlesin
 Kurum : Leiden Üniversitesi
 Bölüm : Din Sosyolojisi
 Tarih : Kasım 2012
 İrtibat : gurlesin@gmail.com

1. Cinsiyetiniz ?

- Erkek
- Kadın

2. Doğum Yılıınız ?

3. Hollanda'ya geldiğiniz yıl ?

4. Hollanda'nın neresinde yaşıyorsunuz ?

5. En son hangi ülkenin okulundan mezun (afstuderend) oldunuz ?

- Hollanda
- Türkiye
- Diğer

En son Hollanda'dan mezun olduysanız aşağıyı doldurunuz.

- Basisonderwijs / Lager beroepsonderwijs
- Voorbereidend middelbaar
- Beroepsonderwijs (VMBO)
- Middelbaar voortgezet onderwijs (Mavo, MULO)
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
- Hoger voortgezet onderwijs (Havo, VWO)
- Hoger beroepsonderwijs (HBO)
- Wetenschappelijk onderwijs

En son Türkiye'den mezun olduysanız lütfen aşağıyı doldurunuz.

- ilkokul
- Ortaokul
- Lise
- Üniversite

6. Ailenizin ortalama yıllık geliri ?

Wat is de gemiddelde jaarlijkse inkomen van uw gezin?

- (onder) €10,000'nun altında
- € 10,000 - €30,000
- €40,000 - €60,000
- €60,000 - €100,000
- (boven) € 100,000'nun üzerinde

7. Medeni Haliniz ?

Burgerlijke staat ?

- Hiç evlenmemiş (nooit getrouwd)
- Evli (getrouwd)
- Boşanmış (gescheiden)
- Nişanlı (verloofd)
- Evli Değilim, birlikte yaşıyorum (samen wonen)

8. Türkiye'ye Kesin dönüş hakkında ne düşünüyorsunuz ?

Wat denkt u over het wel of niet teruggaan naar Turkije?

- Yakında dönmeyi düşünüyorum
- 10 yıl sonra dönmeyi düşünüyorum
- Maalesef (helaas) dönemiyorum
- Dönmek istemiyorum
- Diğer _____

9. Resmi olarak bağı olduğunuz veya gönüllü olarak katkıda bulunduğunuz dini vakıf veya cemaat. (Bu soru boş bırakılabilir)

De stichting waar je officieel of als vrijwilliger lid van bent.

- Diyanet Vakfı
- Nur Cemaati
- Süleyman Efendi Cemaati
- Milli Görüş Hareketi
- Hiçbiri
- Diğer _____

10. İslami vakıflara yaptığınız ortalama senelik bağış.

Jaarlijkse bijdrage aan Islamitische organisaties

- hiç bağış yapmıyorum (Ik doneer niet)
- (onder) €1000'nun altında
- €1000 - €5000'nun arasında
- €5000 - €10 000'nun arasında
- (boven) €10 000'nun üzerinde

11. Evde en çok konuşulan dil

Meest gesproken taal thuis

- Hollandaca Türkçe Kürtçe Diğer: _____

12. Pek çok insandan daha çok dindar olduğumu düşünüyorum.

Ik denk religieuzer te zijn dan de meeste mensen

- Doğru (rechts)
- Yanlış (onjuist)
- Fikrim Yok (ik heb geen idee)

13. Aşağıdaki maddelerin din eğitiminizde ne kadar etkili olduğunu sırasıyla belirtiniz.

Geef in volgorde aan hoe invloedrijk onderstaande opties zijn gevveest op uw religieuze scholing

	Etkisiz	Az etkili	Normal	Etkili	Çok Fazla etkili
Aileden (Familie)					
Arkadaşlardan (Vriend(en))					
Okuldan (School)					
Kitaplardan (Boeken)					
Dini Liderlerden (Religieuze leiders)					
Camilerden (Moskees)					
Dini Vakıflardan (religieuze stichtingen)					
TV ve Radyo'dan					
İnternette					

Aşağıdaki inanç esaslarına ne kadar inanıyorsunuz ?

1 - Minimum inanç; 5 - Maksimum inanç

	1	2	3	4	5
14. Allah'ın Birliği					
15. Cennet ve Cehennem					
16. Kutsal Kitapların Allah tarafından indirilmesi					
17. Öldükten sonra tekrar dirilme					
18. Hz Muhammed'in son peygamber olarak gönderilmesi					

Aşağıdaki İbadetleri ne kadar sıklıkla (hoe vaak) yapıyorsunuz.

	hiç yapmıyorum	çok az	bazen	Çoğu Zaman	Tamamen yapıyorum
19. Beş vakit namaz kılma					
20. Ramazan orucunu tutma					
21. Cuma namazını kılma					
22. Dua etme					
23. Zekat verme					

Dikkat: Aşağıdaki duyguları ne kadar hissettiğinizi belirtiniz.

1 - Minimum hissetme (minimaal ervaring) 5 - Maksimum hissetme (maximaal ervaring)

	1	2	3	4	5
24. Manevi bir dini liderle buluşma veya onun sesini kalben hissetme					
25. Koruyucu ve yardım edici melekleri(engelen) hissetme					
26. Derin bir gönül huzuru (gemoedsrust) hissetme					
27. Mucizevi (wonderbaarlijk) olaylarla karşılaşma					
28. Allah'a çok yakın hissetme					

29. Aşağıdaki şıkların hangisinde sure sıralaması doğru olarak verilmiştir?

- Nasr, Tebbet, İhlas, Felak, Nas Sureleri
- Tebbet, Nasr, İhlas, Felak, Nas Sureleri
- İhlas, Tebbet, Felak, Nasr, Nas Sureleri
- Felak, Nas, İhlas, Tebbet, Nasr Sureleri
- Emin değilim (ik ben niet zeker)
- Fikrim yok (ik heb geen idee)

30. Aşağıdaki kutsal zamanlardan hangisi Ramazan ayı içerisinde yer alır?

- Mevlid Kandili
- Berat Kandili
- Aşure Günü
- Kadir Gecesi
- Emin değilim (ik ben niet zeker)
- Fikrim yok (ik heb geen idee)

29. Aşağıdakilerden hangisi namazın farzlarından değildir.

- Başlama tekbiri (Allahu Ekber)
- Kuran okumak
- Rükû ve secde etmek
- Secdede 3 defa tesbih çekmek (3x Subhane Rabbiyel Ala)
- Emin değilim
- Fikrim yok

30. Mekruh ne demektir?

Zorunlu İzin verilmiş Yasaklanmış İyi görülmeven Fikrim yok

31. Aşağıdakilerden hangisi imanın şartlarından değildir.

- Peygamberlere inanmak
- Oruç Tutmak
- Ahiret Gününe inanmak
- Allaha inanmak
- Fikrim yok

Lütfen aşağıdaki maddeler hakkındaki düşüncelerinizi belirtiniz.

Geef wat je denkt over de volgende items.

Katılıyorum - Ik ben het eens / Katılmıyorum - Ik ben het oneens

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
34. Dindar bir insanın alkol kullanmasında (içki içmesinde) bir sakınca yoktur.					
35. Dini inançlarımı ve ibadetlerimi hayatımın diğer bütün alanlarında uygulamaya gayret gösteriyorum.					
36. Kadın istediği zaman çocuk aldırma hakkını kullanabilmeli.					
37. Birbirini seven erkekle kadın arasındaki evlilik öncesi cinsel ilişki ahlaksızca bir davranış değildir.					
38. Din konusunda kendimi bir şey yapmak zorunda hissetmem.					

Lütfen aşağıdaki maddeler hakkındaki düşüncelerinizi belirtiniz.

Geef wat je denkt over de volgende items.

Katılıyorum - Ik ben het eens / Katılmıyorum - Ik ben het oneens

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
39. Dini inancımın kuvvetli olmasındaki temel sebep ailemin dine verdiği önemden kaynaklanmaktadır.					
40. Şu anki dini inançlarım ve ideallerimin bir çoğu kendi çabalarımdayanıyor.					
41. 5 sene önceki dini inancım ile şimdiki dini inancım tıpatıp aynı.					
42. İnancımın içerisindeki pek çok şeyi halen anlayamadığımı düşünüyorum.					
43. Dini inançlarımı ve ideallerimi temel olarak çevremdeki insanların varlığına borçluyum.					
44. Mü'min olmanın ne demek olduğunu bütünüyle anlıyorum.					
45. Şu an sahip olduğum dini inançlar 5 sene önceki inançlarımla aynı seviyede değil.					

Not: Eğer dini inancınızı kaybedip ateist (Allah yoktur diyen) yahut agnostik (Allah'ın varlığını veya yokluğunu önemsemeyen) olsaydınız bu size neye mal olurdu (wat voor gevolg zou dat hebben?). Aşağıdaki duyguları ne kadar hissederdiniz.?

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
46. Kaybolmuş ve başıboş hissedirdim; hayatımın dayanak noktasını kaybetmiş hissedirdim.					
47. Ailemi hayal kırıklığına uğrattığımı düşünürdüm.					
48. İnancımın devam ettirecek kadar güçlü olmadığını için kendimden utanırdım.					
49. Arkadaşlarımı hayal kırıklığına uğrattığımı düşünürdüm.					
50. Hayatımın temel amacına ihanet etmiş gibi hissedirdim.					
51. Allah'ın ceza vermesinden korkardım.					

İbadetleriniz ile alakalı aşağıdaki maddeler sizin için ne kadar doğrudur.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
52. Benim için topluca yapılan ibadetler yalnız başına yaptığım dualardan ve ibadetlerden daha değerlidir.					
53. Rahata ermek ve yüce Allah tarafından korunmak için ibadet ederim.					
54. Namaz kılar veya dua ederken her zaman okuduğum duaların ve ayetlerin manalarını anlamaya çalışırım.					
55. Cennet ile ödüllendirilmek veya cehennemden korunmak için ibadet ederim.					
56. Yalnız başına yaptığım dualar cemaatle yaptığım dualar kadar anlamlı ve duygusal olmuyor.					
57. İbadetin amacı mutlu ve huzurlu bir hayat yaşamaktır.					
58. Yaşadığım dini anları düşündüğümde coşkulu ve etkileyici olan cemaatle ibadetleri hatırlarım (Bayram namazı, veya hac gibi).					

Aşağıdaki maddeler ile alakalı düşüncenizi belirtiniz.

Geef wat je denkt över de volgende items.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
59. Peygamberimizin bana manevi olarak yardım ettiğini hissetsem bunu sır olarak saklarım.					
60. Dini liderlerin keramet (olağan üstü olaylar) göstermeleri önemlidir.					
61. İbadetler karşılığında dini ve manevi bir sevinç beklentim yoktur.					
62. Bence insanların Allah'ın vermiş olduğu özel manevi hediyeleri başkalarına anlatması gerçekten önemlidir, (gönül huzuru, bereket, bolluk gibi).					
63. Eğer peygamber efendimizin rüyada bana yol gösterdiğini ve yardım ettiğini görsem, bunu ailemle ve yakınlarımla kesinlikle paylaşırım.					
64. Eğer Allah tarafından ibadetlerim karşılığında manevi hediyeler ve ikramlar verildiğini hissetmezsem üzüldürüm.					
65. Yeni dini bilgilerle karşılaşırsam şimdiki bilgilerimi değiştirmeye hazırım.					
66. Televizyon dini bilgi öğrenmemde önemli bir yere sahiptir.					
67. Genellikle aklıma takılan dini sorulara hızlıca Google'dan arattırıp cevaplar bulurum.					
68. Dini bilgilerimi çoğunlukla ailemden öğrendim.					
69. Sahip olduğum dini bilgilerin doğruluğundan şüphe etmek dindar olmanın bir gereğidir.					
70. Eğer aklıma takılan bir soruya hocalar tarafından bir cevap bulursam, bunun doğruluğundan kesinlikle şüphe etmem.					
71. Dini bilgilerime dair pek çok görüşüm sürekli değişiyor.					
72. Yüce Allah'ın kelime-i şahadet getirmemizi isteyerek bizden ne istediğini tamamen anlamaktayım.					

Aşağıdaki maddeler ile alakalı düşüncenizi belirtiniz.

Geef wat je denkt over de volgende items.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
73. Benim dini inançlarımdan farklı olan inançlara dayanamıyorum.					
74. Farklı dinden insanların arkadaş olabilmesi beni rahatsız eder.					
75. Başka dine mensup birisi herkesin arasında inançlarını bana anlatsa, bunu memnuniyetle karşılarım.					
76. Hristiyanlarla olan ilişkilerimde genellikle anlaşamam.					
77. Başka dine mensup insanlarla yaptığım konuşmalar geniş bir dünya görüşü kazanmama yardımcı olur.					
78. Erkeğin üstün güçleri ve sağduyusu Allah'ın onu kadından üstün yarattığının göstergesidir.					
79. Eğer kadın aile içerisinde erkekten aşağı olmaktan dolayı mutsuz ise, günahkar bir tavır sergiliyor demektir.					
80. Evlilikte kadın ve erkek önemli kararlar alınacağı zaman eşit düzeyde söz sahibi olmalıdır.					
81. Eğer erkek evde olan bitenden dolayı kızılırsa, bu problemi önlemediği için suçlu kadındır.					
82. Başka ırktan insanların arasında rahatsız olurum.					
83. Başka ırktan insanlara güvenmek zordur.					
84. Mensubu olduğum ırk benim kim olduğumu belirleyen en önemli şeydir.					
85. Başkalarına olan yaklaşımında herkesi Allah için sevmeyi esas alırım.					
86. Başkalarıyla olan ilişkilerimde Hz Muhammed'e olan sevgimi anlatma duygusu etkili olur.					
87. Nefret ettiğim birisinin başı derde girerse gizliden gizliye mutlu olurum.					
88. Genellikle başkalarının hatalarının ve yanlışlarının konuşulduğu konuşmalara katılırım.					
89. Birisi bana zarar verse dahi onun hakkında iyi düşünmeye devam ederim.					
90. Dinin temel görevi insanı eğitmek değil, insanlar arasında toplumsal bütünleşmeyi sağlamaktır.					
91. Din benim kendimi değil, başkalarını tanımamı kolaylaştırır.					
92. Dini inançlarım modern dünyanın istekleriyle çelişiyor (botst).					
93. Dinim modern dünyanın istekleriyle tamamen uyum içerisindedir.					
94. Dünya sürekli değişiyor. Neyin doğru neyin yanlış olduğunu yeni değişmelere göre belirlemeliyiz.					
95. Başka ırklara mensup insanlarla birlikte olmaktan mutlu olurum.					

Eğer bir dini grup veya cemaate bağlı iseniz lütfen bu tablodaki sorulara cevap veriniz.

96. Dini Cemaat farklılıklarının benim için önemi yoktur.					
97. Bağlı olduğum dini grubun üyelerinin beğenmeyeceği şeylerden uzak dururum.					
98. Bağlı olduğum dini gruptaki diğer üyelerin benden beklediklerinin çok önemi yoktur.					
99. Bağlı bulunduğum dini grubun prensipleri karar vermemde beni yönlendirir.					

Appendix Four (Web-Based Questionnaire)

Link:

https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?usp=drive_web&formkey=dHh2ekhZckpNUDFGgE5SLUgyQ2xocUE6MQ#gid=0

Dindarlık üzerine sosyolojik bir araştırma & Een sociologisch onderzoek naar religiositeit

This survey was held between November 2012 - March 2013 . You can go to the next page for all of the items.

Questionnaires completed after the date of April 1, 2013 will not be considered.

Thank you for your interest,

Best Regards.

Turkish

Bu anket çalışması Kasım 2012 - Mart 2013 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Maddeleri tamamını görmek için bir sonraki sayfaya geçebilirsiniz.

1 Nisan 2013 tarihinden sonra doldurulan anketler dikkate alınmayacaktır.

Gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederim,

Saygılarımla.

Ömer Faruk Gürlesin

Leiden Üniversitesi

Din Sosyolojisi ve Psikolojisi

Nisan, 2013 - Leiden

[SONRAKI](#)

Google Formlar üzerinden asla şifre göndermeyin.

Appendix Five

(Measurements in Turkish Sociology and Psychology of Religion)

Table 40 - *Adapted western-Christian measurements*

<i>Author</i>	<i>Measure (total # items)</i>	<i>Factorial Structure (# items)</i>	<i>α</i>	<i>Subsequent Research</i>	<i>Adapted from...</i>
Özbaydar (1970)	Belief in God and Religion Measure (53)	<ul style="list-style-type: none"> • Belief in God (18) • Belief in religion (35) 		Uyaver (2010)	Religious beliefs (Kuhlen & Arnold, 1944)
Yaparel (1987)	Religious Life Inventory (31)	<ul style="list-style-type: none"> • Belief: prevalent beliefs, religious particularism, ethical behaviour (4) • Rituals (10) • Emotions (7) • Intellect (10) 	α = .86	Köktaş (1993) Yapıcı (2004)	Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1969)
Mutlu (1989)	Islamic Religiosity Scale (14)	<ul style="list-style-type: none"> • Belief (14) 	α = .94	Kaya (1998)	Religious attitudes
Köktaş (1993)	Religious Life Inventory (81)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideology: particularism, ethical behaviour (14) • Rituals: obligatory worship, voluntary worship (12) • Experience: effects of religion, closeness to Allah (4) • Intellect: basic religious knowledge (7) • Secular consequences: politics, economics, family, education, neighbourhood, science (44) 		Köktaş (1993)	Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1969)
Uysal (1995)	Islamic Religiosity Scale (26)	<ul style="list-style-type: none"> • Consequences (8) • Ideology (8) • Intellect (3) • Rituals (4) • Social functions of religious behaviour (3) 	α = .97	Musa (2004) Ayten (2009a) Turan (2009) Çetin (2010)	Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1962)

Kaya (1998)	Religious Attitudes Measure (31)	<ul style="list-style-type: none"> • Positive attitudes (17) • Negative attitudes (14) 	$\alpha = .96$	Apaydın (2002) Kafalı (2005)	Religious attitudes and behaviours (Özbaydar 1970)
Yıldız (1998)	Religious Life Inventory (31)	<ul style="list-style-type: none"> • Intellect (10) • Belief (4) • Emotions (7) • Behaviour (10) 	$\alpha = .86$	Yıldız (2006) Şahin (2001)) Atalay (2005) Kafalı (2005)	Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1962)
Kotehne (1999)	Age Universal I-E Scale (20) Quest Scale (6)	<ul style="list-style-type: none"> • Intrinsic scale (9) • Extrinsic scale (11) • Quest (6) 	$\alpha = .82$ $\alpha = .48$ $\alpha = .34$	Göçen (2005)	Religious orientation (Allport & Ross, 1967) (Gorsuch & Venable, 1983)
Kayıklık (2000)	Religious Orientation Scale (23)	<ul style="list-style-type: none"> • Intrinsic religiosity (6) • Extrinsic religiosity (4) 	$\alpha = .78$		Religious orientation (Allport & Ross, 1967)
Gürses (2001)	Religiosity Scale (21)	<ul style="list-style-type: none"> • Intrinsic religiosity (9) • Extrinsic religiosity (12) 			Religious orientation (Allport & Ross, 1967)
Karaca (2001)	Intrinsic Motivational Religiosity Scale (19)	<ul style="list-style-type: none"> • Intrinsic motivation (19) 	$\alpha = .84$	Karaca (2000) Karaca (2001b) Karaca (2006) Güler (2007)	Religious orientation (Hoge, 1972)
Karaca (2001b)	Heterodox Beliefs and Practices Scale (10)	<ul style="list-style-type: none"> • Heterodox practices (5) • Heterodox beliefs (5) 	$\alpha = .63$		Heterodox beliefs
Uysal (2001)	Religiosity Scale (34)	<ul style="list-style-type: none"> • Religious features and practices (15) • Social features and practices (12) • Personal ethics (5) • Negative character traits (2) 	$\alpha = .93$	Uysal (2006) Çapçioğlu (2003)	
Yapıcı (2002)	Religious Dogmatism Scale (16)	<ul style="list-style-type: none"> • Religious dogmatism (16) 	$\alpha = .91$	Yapıcı (2002) Yapıcı (2004)	Dogmatism (Brunswik Frenkel, 1948; Rokeach, 1960)

Topuz (2003)	Religious Development Scale (55)	<ul style="list-style-type: none"> • Disbelief (11) • Deceptive religiosity (11) • Imitative religiosity (11) • Investigative religiosity (11) • Pleasurable religiosity (11 items) 	$\alpha = .80$	Topuz (2003)	Religiosity typologies described in Ghāzālī's works, especially in <i>Ihya' ul 'ulum al-dīn</i>
Kayıklık (2003)	Religious Life Scale (36)	<ul style="list-style-type: none"> • Belief (12) • Worship (15) • Ethics (9) 	$\alpha = .95$		Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1962)
Yapıcı & Zengin (2003)	Religious Affection Scale (17)	<ul style="list-style-type: none"> • Effect of religion (17) 	$\alpha = .95$	Yapıcı (2006)	Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1962)
Taş (2003)	Religiosity Measure (12)	<ul style="list-style-type: none"> • Belief (6) • Worship and social life (6) 	$\alpha = .93$	Kandemir (2006)	Religious attitudes
Arslan (2003)	Popular Religiosity Scale (12)	<ul style="list-style-type: none"> • Popular religious beliefs (12) 	$\alpha = .85$	Arslan (2002) Arslan (2003) Arslan (2004)	Popular religious attitudes
Onay (2004)	Religious Orientation Scale (18)	<ul style="list-style-type: none"> • Cognition (8) • Behaviour (6) • Emotion (4) 	$\alpha = .95$	Onay (2002) Onay (2004)	Religious attitudes
Mehmedoğlu (2004)	Islamic Religiosity Scale (26)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideology (4) • Rituals (6) • Experience (7) • Intellect (4) • Consequences (12) 	$\alpha = .96$		Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1962; Uysal, 1995)
Mehmedoğlu & Aygum (2006)	Faith Development Interview (26)	<ul style="list-style-type: none"> • Life review (6) • Relations (3) • Present values and commitments (8) • Religion and worldview (9) 		Ok (2006)	Faith development (Fowler, 1981)
Cirhinlioğlu (2006)	Religious Orientation Scale (23)	<ul style="list-style-type: none"> • Intrinsic religiosity (11) • Extrinsic religiosity (12) 	$\alpha = .90$	(Cirhinlioğlu, 2010)	Religious orientation (Allport & Ross, 1967)

Mehmedoğlu & Aygum (2006)	Faith Development Interview (26)	<ul style="list-style-type: none"> • Life review (6) • Relations (3) • Present values and commitments (8) • Religion and worldview (9) 		Ok (2006)	Faith development (Fowler, 1981)
Güler (2007a)	God Perception Scale (22)	<ul style="list-style-type: none"> • Loving God perception (8) • Positive God perception (4) • Distant/unconcerned God perception (4) • Scaring/punishing God perception (3) • Negative God perception (3) 	$\alpha = .83$	Güler (2007) Güler & Aydın (2011)	God perceptions
Güler (2007a)	Guilt Scale (20)	<ul style="list-style-type: none"> • Repentance (9) • Self-punishment (5) • Punishment expectation (6) 	$\alpha = .90$	Güler (2007b)	Feelings of guilt/sinfulness
Sezen (2008)	Religious Fundamentalism (12)	<ul style="list-style-type: none"> • Religious doctrines (6) • Symbolic thought (3) • Categorical thought (3) 	$\alpha = .84$		Religious fundamentalism (Altemeyer & Hunsberger, 2004)
Sezen (2008)	Faith Development Scale (8)	<ul style="list-style-type: none"> • Religious diversity (3) • Religious autonomy (3) • Critical thought (2) 	$\alpha = .71$	Sezen (2008)	Faith development (Leak, Loucks & Bowlin, 1999)
Ok (2009)	Scale of Faith or Worldview Schemas (18)	<ul style="list-style-type: none"> • Literal faith (5) • Historical reductionism (5) • Pluralist relativism (4) • Historical hermeneutics (4) 		Ok & Cirhinlioglu (2010)	Faith development (Fowler, 1981) Religious styles (Streib, 2001)
Ok (2009)	Clergy Vocational Conflict (10)	<ul style="list-style-type: none"> • Vocational cognitive conflict (10) 	$\alpha = .76$	Ok (2002) Ok (2004) Ok (2005) Ok (2009)	Religious conflict, quest, doubts
Ayten (2009b)	Brief Islamic Religiosity Scale (10)	<ul style="list-style-type: none"> • Religious faith and consequences (6) • Religious rituals and knowledge (4) 	$\alpha = .80$	Ayten (2010) Altınlı (2011)	Multidimensions of religiosity (Glock & Stark, 1969; Uysal, 1995)

Coştu (2009)	Religious Orientation Scale (37)	<ul style="list-style-type: none"> • Normative religious orientation (30) • Popular religious orientation (7) 	$\alpha = .87$		Religious attitudes
Apaydın (2010)	Munich Motivational Religiosity Inventory (26)	<ul style="list-style-type: none"> • Relation with God as source of strength and trust (14) • Ethical control (4) • Cooperative control (2) • Prosocial and religious intellectual responsibility (8) 		Uysal, Turan & Işık (2014)	Multidimensional motivational religiosity (Zwingmann & Moosburger, 2004)
Ok (2011)	Ok-Religious Attitudes Scale (8)	<ul style="list-style-type: none"> • Cognition (2) • Affection (2) • Behaviour (2) • Relation, with God (2) 	$\alpha = .91$		Religious attitudes (Francis, Kerr, & Lewis, 2005)
Mehmedoğlu (2011)	God Image Scale (76)	<ul style="list-style-type: none"> • Positive God image: merciful (11), protecting (8), submitted (5), competent/transcendent (12), friend (7), close/immanent (7), officious/controlling (6), loving (8), not requesting (2) • Negative God image: punishing (7), testing (3) 	$\alpha = .89$	Mehmedoğlu (2011) Akyuz (2011)	Islamic/ Qur'anic images of God
Albayrak, Acuner, & Seyhan (2014)	Prayer Attitude Scale (34)	<ul style="list-style-type: none"> • Purpose (12) • Frequency (11) • Sensation and consciousness (11) 	$\alpha = .96$		
Uysal, Turan, & Işık, (2014)	Munich Motivational Religiosity Inventory (26)	<ul style="list-style-type: none"> • Relation with God as source of strength and trust (14) • Ethical control (4) • Cooperative control (2) • Prosocial and religious intellectual responsibility (8) 	$\alpha = .96$		Multidimensional motivational religiosity (Zwingmann & Moosburger, 2004)

Sevinç, Güven, & Yeşilyurt (2015)	Nonreligious Nonspiritual Scale (16)	<ul style="list-style-type: none"> •Religiosity (8) •Spirituality (8) 	$\alpha = .85$	Nonreligious Nonspiritual Scale - Cragun, Hammer, & Nielsen (2015)
Akın, Altundağ, & Turan (2015)	Religious Commitment Scale (10)	<ul style="list-style-type: none"> •Intrapersonal religious commitment (5) •Interpersonal religious commitment (5) 	$\alpha = .85$	Religious Commitment Scale (Worthington, Everett L. et al., 2003)
Akın & Yalnız (2015)	Short Muslim Practice and Belief Scale (9)	<ul style="list-style-type: none"> • Individual (4) • Social (5) 		Short Muslim Practice and Belief Scale (Al-Marri, Oei & Al-Adawi, 2009)

